

Turvallisuuspoikkeamien ja -havaintojen ilmoittaminen ja käsittely

Tilaisuuden tarkoitus

Tilaisuus on tarkoitettu erityisesti väylävirastolaisille ja elyläisille sekä palveluntuottajillemme, mutta on avoin kaikille muillekin

Väyläviraston työryhmä

Susanna Huokuna

Tomi Kangas

Pia Sotavalta

Risto Lappalainen

- Jakaa tietoa turvallisuuspoikkeamien ja turvallisuushavaintojen hallinnan prosessin muutoksista
- Saada ajatuksia ja palautetta hyödynnettäväksi ohjeen ja prosessin viimeistelyssä
- Esitellä TURI-järjestelmän poikkeamienhallinnan osion korvaavaa TUTKA-järjestelmää

Vuorovaikutustavat tilaisuuden aikana

- Nosta Teams-käsi pystyyn ja pyydä rohkeasti puheenvuoroa
- Käytä muita Teamsin reaktioita
- Kirjoita kokouksen viestikenttään ajatus, kommentti, kysymys, tms.
- Avaa lausuntovaiheen ajan auki oleva kysely ja lähetä palautetta sen avulla – vaikka jo tilaisuuden aikana
 - palautteet viimeistään 4.12.2022

Lisäksi tilaisuuden aikana
hyödynnetään Answergardenin
ilmaista sanapilvityökalua

Turvallisuuspoikkeamien ja havaintojen ilmoittaminen ja käsittely

Tällä kyselyllä kerätään lausunto Väyläviraston päivittämästä ohjeesta Turvallisuuspoikkeamien ja havaintojen ilmoittamisen ja käsittelyn.

Pyydämme vastauksia 4.12. mennessä.

Kyselyn vastauksien henkilötiedot ei kerrota. Vastauksista koostetaan yleinen tilasto.

1. Onko ohjeen soveltamisala selkeä?

☐ Kyllä

☐ Ei

☐ En osaa sanoa

2. Jos soveltamisala kaipaa selkeyttämistä, kertoisitko tarkemmin mitä osin?

Kirjoita vastaus:

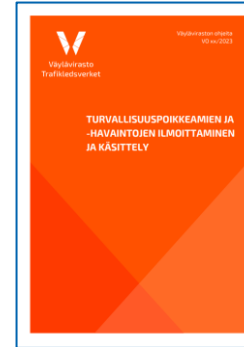
3. Ovatko ohjeen määrittelemät selkeitä?

Mitä uutta?

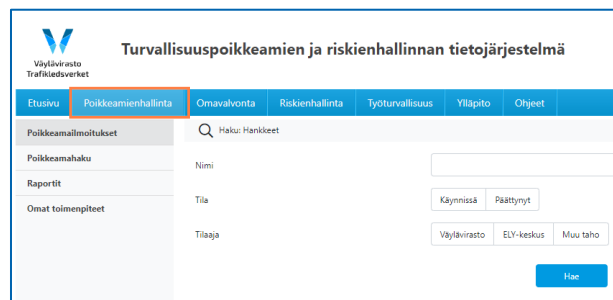
Ohje päivittyy ja järjestelmä vaihtuu

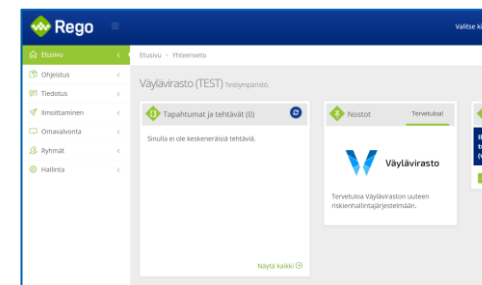
Turvallisuuspoikkeamien ilmoittaminen ja käsittely (VO 57/2020)

Turvallisuuspoikkeamien ja -havaintojen ilmoittaminen ja käsittely (VO xx)

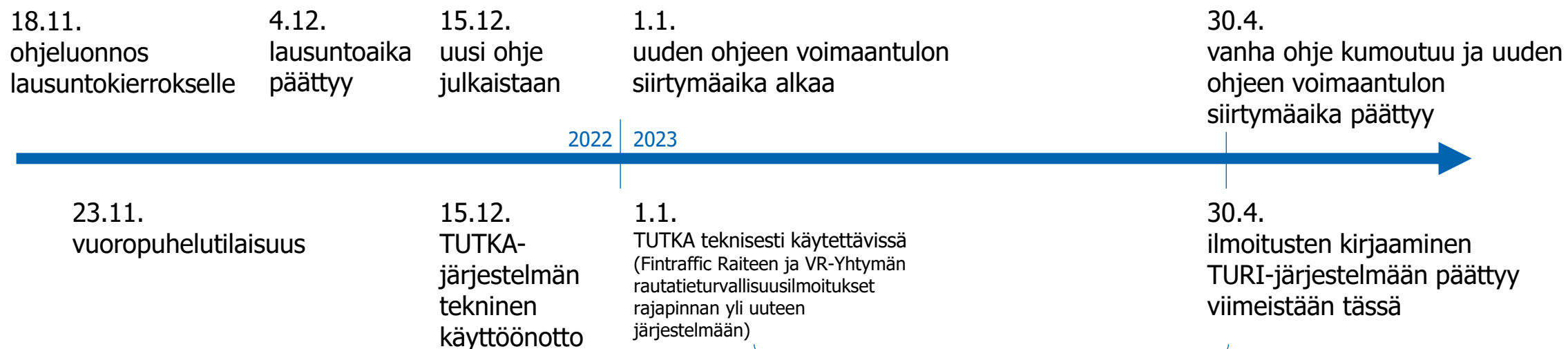
TURI-järjestelmän poikkeamienhallinnan osio

TUTKA-järjestelmän turvallisuusilmoitusten hallinnan osio

Aikataulu

Siirtymäajan tarkempi suunnittelu, ohjeistus, viestintä ja koulutus vielä kesken. Suunnitelmat tarkentuvat joulutammikuun aikana.

Siirtymäajalla uudet hankkeet ja urakat aloittavat ilmoittamisen ja käsittelyn TUTKassa. Tullaan sopimaan siirtyvien hankkeiden ja urakoiden kanssa tarkemmin.

Ohjeen soveltamisala ei muutu

Ohjetta on noudatettava

- Valtion **rataverkon** rautatietoiminnoissa ja valtion rataverkolla tehtävässä suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitotyössä sekä muussa maastotyössä
- Valtion **tieverkolla** tehtävässä suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitotyössä sekä muussa maastotyössä. ELY-keskuksen ja sen palveluntuottajien on noudatettava tätä ohjetta liikenne- ja infrastruktuurivastuualueella soveltuvin osin.
- Valtion **vesiväylillä** tehtävässä suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitotyössä sekä muussa maastotyössä.

HARJA-järjestelmään
turvallisuusilmoituksia tekevät
noudattavat ohjetta soveltuvin
osin

Mitä ilmoitetaan ja miksi?

Turvallisuushavainnot

- Turvallisuutta edistävät (positiiviset)
- Turvallisuutta vaarantavat (negatiiviset)

Turvallisuuspoikkeamat

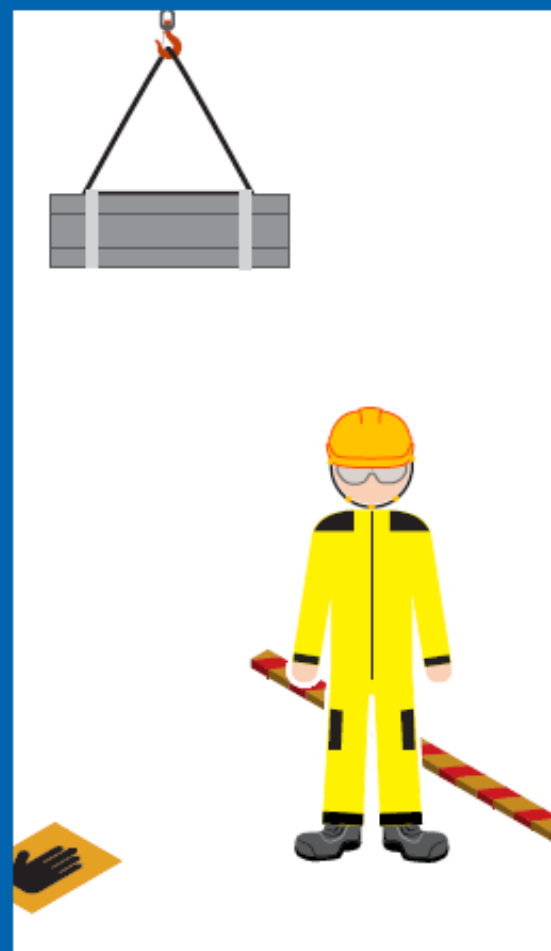
- Vaaratilanteet
- Työtapaturmat
- Onnettomuudet

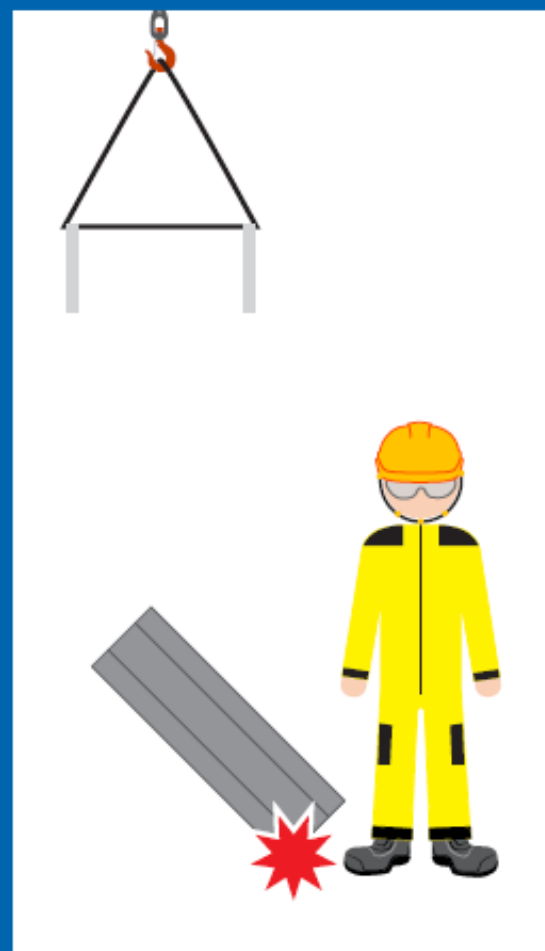
Tässä lueteltujen poikkeamatyyppien lisäksi TUTKAssa on mahdollista ilmoittaa ja käsitellä myös muita poikkeamia ja havaintoja, mutta niistä ei ohjeisteta tässä ohjeessa

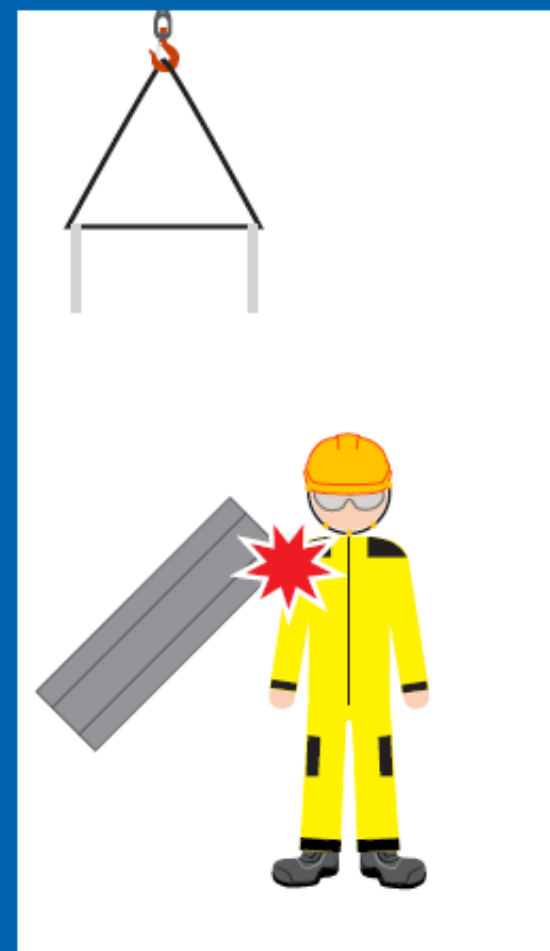
**Positiivinen turvalli-
suushavainto**

**Negatiivinen
turvallsuushavainto**

Vakava vaaratilanne

Vakava työtaturma

Kuva 2. Esimerkkejä muutamista turvallsuushavainnoista ja -poikkeamista

Tapahtumien vakavuus ja selvittämisen laajuus (1/3)

* pois lukien ulkopuolisten aiheuttamat tapaukset, joissa ei tosiasiallista Väyläviraston, ELYn tai palveluntuottajamme vaikutusmahdollisuutta

Tapahtumien vakavuus ja selvittämisen laajuus (2/3)

Merkittävä onnettomuus

Onnettomuus, josta arvioidaan aiheutuvan kuolema, pysyvä tai vaikea vamma tai vakava loukkaantuminen, vähintään 150 000 € omaisuus- tai ympäristövahinko tai liikenteen pysähtyminen pääraiteella yli kuudeksi tunniksi.

Vakava työtapaturma

Työtapaturma, jossa työntekijä menehtyy tai hänelle aiheutuu pysyvä tai vaikealaatuinen vamma.

Vakava vaaratilanne

Korkean riskitason tapahtuma, joka olisi kyseisen tapahtuman olosuhteissa voinut aiheuttaa merkittävän onnettomuuden tai vakavan työtapaturman.

* pois lukien ulkopuolisten aiheuttamat tapaukset, joissa ei tosiasiallista Väyläviraston, ELYn tai palveluntuottajamme vaikutusmahdollisuutta

Tapahtumien vakavuus ja selvittämisen laajuus (3/3)

* pois lukien ulkopuolisten aiheuttamat tapaukset, joissa ei tosiasiallista Väyläviraston, ELYn tai palveluntuottajamme vaikutusmahdollisuutta

Onnettomuus

Henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahinkoon johtanut ei-toivottu tai tahaton äkillinen tapahtuma tai tällaisten tapahtumien ketju.

Työtapaturma

Ulkoisesta tekijästä johtuva äkillinen ja odottamaton tapahtuma, joka on sattunut työntekijälle työssä, työntekopaikan alueella tai työntekopaikan alueen ulkopuolella siten kuin työtapaturma- ja ammattitautilain 21-25 §:ssä säädetään ja jonka arvioidaan aiheuttavan työntekijälle vamman tai sairauden.

Vaaratilanne

Tapahtuma, joka olisi voinut aiheuttaa onnettomuuden tai työtapaturman.

Turvallisuushavainto

Turvallisuuteen tai työterveyteen liittyvä ennakoiva huomio. Se voi olla tyypiltään huomattu epäkohta esim. epäsiisti työmaa tai vaarallinen työtap (negatiivinen turvallisuushavainto) tai turvallisuutta edistävä hyvä toimintatapa esim. ergonomisesti hyvä työmenetelmä (positiivinen turvallisuushavainto). Negatiivinen turvallisuushavainto voi ilman siihen puuttumista aiheuttaa vaaratilanteen. Aktiivinen turvallisuushavaintojen tekeminen mahdollistaa sekä hyvistä käytännöistä viestimisen, että puuttumisen vaaraa aiheuttaviin tilanteisiin ennen kuin mitään vakavampaa ehtii tapahtua.

Laaja poikkeamaselvitys

- Tapahtuman selvittämisen ja käsittelyn sekä tarvittavan yhteistyön laajuus riippuu tapahtuman vakavuudesta. Vähintään seuraavista tapahtumista tulee tehdä laajempi selvittäminen ja käsittely:
 - merkittävät onnettomuudet
 - vakavat työtapaturmat
 - vakavat vaaratilanteet
- Selvittämisen ja käsittelyn tukena voi hyödyntää Väyläviraston opasta [Hyvä käytäntö -Turvallisuuspoikkeamien ilmoittaminen ja käsittely](#). Julkaisussa on mukana mm. aikajana selvittämisen tueksi. Selvittämiseen on mahdollista käyttää myös muita menetelmiä, mutta selvityksessä tulee aina ottaa huomioon inhimilliset ja organisatoriset tekijät.
- Laajempaa selvittämistä vaativista tapauksista on selvittämismenetelmästä riippumatta tehtävä Väyläviraston mallin mukainen poikkeamatiivistelmä. Tiivistelmän laatimisesta vastaa ilmoituksen vastuuhenkilö. Mallipohja Poikkeamatiivistelmä löytyy ohjelueluettelosta (uusi versio tulossa).

Poikkeamatiivistelmä

Julkisen

<tapahtumaa kuvaava otsikko>

Tapahtumapäivä: <pp.kk.vvvv> Tapahtumapaikka: <kaupunki, liikennepaikka, tms.>

Tapahtuman kuvaus <Tässä kuvataan tiivistä tapahtumaa ja vallinneet olosuhteet> <ei saa sisältää henkilötietoja>	Kuka tai kuka tapahtumasta <Tähän liitetään soveltuvin osin tai kaikin tapahtumasta> <paikka, ei kukaan henkilöitä, ajoneuvojen rekisteritunnuksista tms. henkilötietoja>
Tapahtuman seuraukset <Tässä kuvataan tiivistä tapahtumasta aiheutuneet seuraukset, ei henkilötietoja> <Jos kyseessä vaaratilanne, josta ei aiheutunut seurauksia, kuvataan tapahtuman aikana vallinneissa olosuhteissa vaikuttavasti pahin mahdollinen syy>	
Tapahtuman keskeisesti vaikuttaneet tekijät <Tässä kuvataan tiivistä tapahtuman syntyyn keskeisesti vaikuttaneet syyt, huomioiden inhimilliset ja organisatoriset tekijät, ei henkilötietoja>	Opi ja toimenpiteet <Tässä kuvataan tiivistä tapahtumasta opitut asiat ja keskeiset jatkotoimenpiteet, ei henkilötietoja> <jatkotoimenpiteet (ja niille vastuuhenkilöt ja aikataulut) kirjataan tarkemmin Väyläviraston turvallisuusilmoitusten hallinnan tietojärjestelmään>

Käsittelyprosessi

Ilmoituksen vastuuhenkilö vastaa tapahtuman selvittämisestä, käsittelystä ja tarvittavan yhteistyön järjestämisestä.

Vastuuhenkilönä voi toimia projektin turvallisuudesta vastaava henkilö, turvallisuusasiantuntija, turvallisuuskoordinaattori, Väyläviraston työntekijä tai muu erikseen sovittu henkilö.

Ilmoituksen vastuuhenkilön tehtävänä on

- hankkia tapahtuman selvittämiseksi tarvittavat tiedot
- huolehtia tarvittavan yhteistyön järjestämisestä
- varmistaa tietojärjestelmään kirjattujen tietojen oikeellisuus
- varmistaa, että ilmoituksen vapaatekstikentässä ei ole henkilötietoja
- tallentaa ilmoitukseen tarvittavat liitteet
- varmistaa ilmoituksen asianmukainen käsittely
- määritellä tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä
- päättää ilmoituksen käsittely järjestelmässä

ILMOITTAMINEN

Mitä:

Turvallisuushavainto (positiivinen tai negatiivinen), vaaratilanne, työtapaturma, onnettomuus, muu havainto tai tapahtuma

Kuka:

Tapahtumassa mukana ollut tai sen havainnut henkilö, tai muu projektissa erikseen määritelty henkilö

Kenelle:

Projektissa erikseen määritettyjen henkilöiden lisäksi vähintään päätoteuttajalle ja turvallisuuskoordinaattorille

Miten:

Väyläviraston turvallisuusilmoitusten tietojärjestelmään

Milloin:

Viipymättä, suositus 24 tunnin kuluessa, kuitenkin viimeistään 48 tunnin kuluessa

SELVITTÄMINEN JA KÄSITTELY

Mitä:

Tapahtumien kulun selvittäminen ja käsittely

Korjaavien toimenpiteiden tunnistaminen, määrittely ja seuranta

Käsittelyn päättäminen

Kuka:

Ilmoituksen vastuuhenkilö

Miten:

Selvittämisen ja käsittelyn sekä tarvittavan yhteistyön laajuus tapahtuman vakavuuden mukaan

Milloin:

30 vuorokauden kuluessa tapahtumahetkestä

PALAUTE ILMOITUKSEN
TEKIJÄLLE

ANALYSOINTI JA RAPORTOINTI

Mitä:

Palveluntuottaja: Ilmoituksiin liittyvien tietojen analysointi ja raportointi toimeksianto-kohtaisten sopimusten mukaisesti

Väylävirasto: Säännöllinen turvallisuustietojen analysointi ja raportointi, sekä tarvittaessa erilaisten ilmiöiden ja trendien tunnistaminen

Kuka:

Palveluntuottaja
Väylävirasto

Miten:

Analysoimalla tunnistetaan tekijät, jotka voivat parantaa turvallisuutta, toimintatapoja ja edistää oppimista

Milloin:

Väylävirasto: Väli- ja vuosiraportointien yhteydessä sekä tarvittaessa

TOIMINNAN JATKUVA
PARANTAMINEN

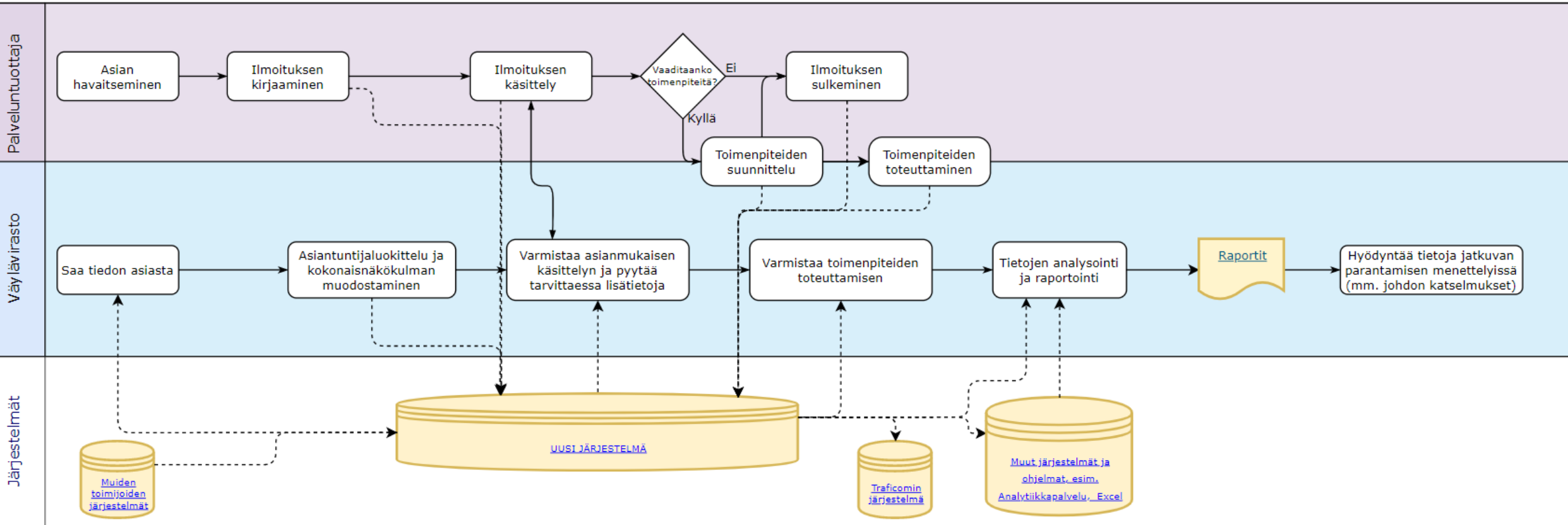
Kuva 1. Turvallisuuspoikkeamien ja -havaintojen käsittelyprosessi

Käsittelyprosessi järjestelmän näkökulmasta

Väylävirasto
Trafikledsverket

Turvallisuuspoikkeamat ja turvallisuushavainnot

Ohjeesta poistuvia kohtia

- Kohta **4.4 Terveys, päihteet** → siirtyy Turvallisuusmenettelyjen käsikirjaan
- Kohta **4.5 Vuosittaisten työtuntitietojen ilmoittaminen** → jatkossa ei tulla enää virastotasolla vaatimaan työtuntitietojen raportointia
 - vuoden 2022 tunnit raportoidaan loppuun asti vanhaan tapaan TURIin
 - toimeksiannoissa saatetaan edellyttää raportointia edelleen – raportoinnin tavat sovittava toimeksiantokohtaisesti

Lisätietoja

- Väyläviraston julkinen nettisivu [Turvallisuuspoikkeamat ja -havainnot](#)
- [Väyläviraston ohjeluettelo](#) (päivitykset tulossa)
- Extranetin TUTKA-sivusto, käyttöohjeet ja koulutusmateriaalit (tulossa)
- [Hyvä käytäntö – Turvallisuuspoikkeamien ilmoittaminen ja käsittely](#)
- Sähköpostiosoitteet:
 - turvallisuuspoikkeamat@vayla.fi (kysymykset prosessiin ja ohjeeseen)
 - tutka@vayla.fi (järjestelmän käyttöön liittyvät kysymykset)
 - turi@vayla.fi (järjestelmän käyttöön liittyvät kysymykset)

Väylävirasto
Trafikledsverket